

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2012.4.4.
SWD(2012) 82 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM

A HATÁSVIZSGÁLAT ÖSSZEFOGLALÁSA

amely a következő dokumentumot kíséri

Javaslat

**Az Európai Parlament és a Tanács rendelete
a másik tagállamban nyilvántartásba vett gépjárművek belső piacon belüli átvitelének
egyszerűsítéséről**

{COM(2012) 164 final}
{SWD(2012) 81 final}

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM

A HATÁSVIZSGÁLAT ÖSSZEFOGLALÁSA

amely a következő dokumentumot kíséri

Javaslat

Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a másik tagállamban nyilvántartásba vett gépjárművek belső piacon belüli átvitelének egyszerűsítéséről

1. A PROBLÉMA MEGHATÁROZÁSA - CÉLKITŰZÉSEK

A gépjárművek nyilvántartásba vételével kapcsolatos problémák tipikus példái az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést célzó Európa 2020 stratégiában¹ említett szűk keresztmetszeteknek. Ezeket a problémákat az az uniós polgárságról szóló első jelentés² úgy említi, mint az egyik legfőbb olyan akadályt, amelybe a polgárok uniós jogaik mindennapi életük során való érvényesítése során szembetalálkoznak. Egy, a Bizottság által összeállított lista is az egységes piac jelenlegi helyzetének 20 fő problémája között szerepelteti e kérdéseket.³

A hatásvizsgálat a más tagállamban nyilvántartásba vett gépjárművekkel kapcsolatban két fő problémát azonosít:

- (1) Ha egy gépjárművet az egyik tagállamban nyilvántartásba vettek, de gyakran használnak egy másik tagállamban, akkor felmerül a kérdés, hogy melyik tagállamban kell a gépjárművet nyilvántartani. Azokat a polgárokat, akik egy másik tagállamba költöznek vagy egy másik tagállamban dolgoznak, a gépjármű-kölcsönző társaságokat, illetve másik tagállamban gépjárművet lízingelőket gyakran kötelezik arra, hogy ott regisztrálják a járművet, ahol élnek, illetve ahol a járművet használják, annak ellenére, hogy azt már egy másik tagállamban nyilvántartásba vették. Az általában kkv-ként működő használtautó-kereskedők ugyanebbe a problémába ütköznek, amikor egy másik tagállamban vásárolnak járművet. A lízingcégeknek szintén vannak gondjaik a nyilvántartásba vétellel, legalább is akkor, ha a forgalmi engedély jogosultja a cég, a járművet azonban egy másik tagállamban letelepedett személy használja. Végezetül azokat az autókölcsönző cégeket, amelyek autóik egy részét egy másik tagállamba kívánják rövid időre áttelepíteni, hogy a szezonális keresletnek eleget tudjanak tenni, általában arra kötelezik, hogy a másik tagállamban vetessék nyilvántartásba az érintett járműveket.

¹ COM(2010)2020, 2010.3.3.

² COM(2010)603, 2010.10.27.

³ Lásd http://ec.europa.eu/internal_market/strategy/docs/20concerns/publication_en.pdf.

- (2) Ha egy gépjárművet egy másik tagállamban újra nyilvántartásba kell venni, a fogadó tagállamban történő nyilvántartásba vétellel járó adminisztratív formások gyakran megterhelőek és késedelmet okoznak. A többletterhet általában az okozza, hogy a fogadó tagállam nyilvántartásba vételért felelős hatósága az adott gépjárműről a forgalmi engedélyen található adatokat kivéve csekély vagy épp semmilyen információval nem rendelkezik. Ha a járművet ugyanabban a tagállamban kellene újra nyilvántartásba venni, akkor a hatóságok a saját országos adatbázisukban található adatokra hagyatkozhatnának. Jelenleg egy másik tagállamban nyilvántartásba vett gépjármű újbóli nyilvántartásba vétele számos adminisztratív lépéssel, és főként különféle igazolások beszerzésével és ellenőrzésekkel jár, például a típusengedély benyújtásával és a másik tagállamban kötelező műszaki vizsgálatokkal.

A kezdeményezés általános célja az, hogy a gépjárművek újbóli nyilvántartásba vételével kapcsolatos, az áruk szabad mozgását jelenleg gátló adminisztratív akadályokat eltávolítsa és ezzel javítsa az egységes piac működését.

A jelen kezdeményezés konkrét céljai:

- hogy a polgárok, a munkavállalók, a munkaadók, az autókölcsönző és lízingtársaságok, valamint a nyilvántartást végző hatóságok számára összehangolja, megkönnyítse és egyszerűbbé tegye a más tagállamban nyilvántartásba vett gépjárművek újbóli nyilvántartásba vételére vonatkozó eljárásokat;
- hogy ennek megfelelően valamennyi érintett számára csökkentse az adminisztrációs terheket anélkül, hogy az veszélyeztetné a közlekedés biztonságát, illetve a bűncselekmények és csalások megelőzését.

A kezdeményezés operatív célkitűzései a következők:

- annak meghatározása, hogy az egyik tagállamból a másikba átvitt gépjárművet melyik tagállamban kelljen nyilvántartásba venni;
- az újbóli nyilvántartási eljárás lerövidítése;
- z ennek elvégzéséhez szükséges dokumentumok számának korlátozásával és a nyilvántartást végző nemzeti hatóságok közötti adatcsere elősegítésével a polgárok és vállalkozások adminisztratív terheinek enyhítése..

2. SZUBSZIDIARITÁS

A gépjárművek nyilvántartásba vételének határokon átnyúló vonatkozásai továbbra is gondokat okoznak a belső piacon. Az Európai Bíróság például 17 ítéletet és határozatot hozott azzal kapcsolatban, hogy a gépjárművek nyilvántartásba vételével kapcsolatos ügyek természetükből adódóan akadályozzák az áruk, szolgáltatások és személyek szabad mozgását.

A korábban más tagállamban már nyilvántartásba vett gépjárművek újbóli regisztrálására vonatkozó tagállami szintű adminisztratív szabályozások jelenlegi

problémái és a köztük lévő eltérések gátolják e járművek Unión belüli szabad mozgását. Az EU-nak ezért jogában áll a EUMSZ 114. cikke alapján eljárni annak érdekében, hogy biztosítsa az egységes piac megfelelő működését a másik tagállamban vásárolt használt gépjárművek, a gépjárművet egy másik lakóhely szerinti tagállamba továbbító polgárok, a munkahely szerinti tagállamban regisztrált járművet használó polgárok, valamint az autókölcsönző cégek (és kisebb mértékben a lízincégek) számára is, akik/amelyek a saját magukra vagy az ügyfeleikre vonatkozó regisztrációs kötelezettségek következtében ezeknek a gépjárműveknek a határokon átnyúló használata során akadályokba ütköznek. A szubszidiaritás elvének való megfelelés érdekében az ugyanabban a tagországban történő újbóli regisztrációra, illetve a gépjárműnek ugyanazon tagállamon belüli átruházására vonatkozó lehetőségeket a kezdeményezés nem mérlegelheti.

A nyilvános konzultáció során az érdekeltek minden kategóriájában jelentős többség képviselte az az álláspontot, hogy a jelenlegi helyzet javítása érdekében uniós szintű intézkedésre van szükség. A konzultációban részt vevő valamennyi állami hatóság az uniós szintű fellépést támogatja.

3. SZAKPOLITIKAI LEHETŐSÉGEK

A szakpolitikai lehetőségek kidolgozására az alábbi feltevések alapján került sor:

- Az Unióban az új gépjárművek első nyilvántartásba vételére általában a kérelmező (azaz a forgalmi engedély jövőbeni jogosultjának) lakóhelye/telephelye szerinti tagállamban kerül sor, bár az új gépjárműveket olykor az egyik tagállamban lévő autókereskedő regisztráltatja, de később egy másik tagállamban élő vásárló veszi meg.
- A tagállamok az EU jogszabályokkal összhangban továbbra is szabadon gyakorolhatják a gépjárművekre vonatkozó adóztatási jogkörüket a területi illetékesség szerint annak alapján, hogy a járművet ténylegesen hol használják, illetve annak vezetője hol rendelkezik lakóhellyel. A gépjárművekre a forgalmi adókat például vagy az a tagállam veti ki, ahol a gépjárművet nyilvántartásba vették, vagy az a tagállam, ahol a járművet leginkább használják.
- Egyik lehetőség sem érinti a gépjármű ugyanabban a tagállamban történő újbóli regisztrációját, illetve a tagállamon belüli átruházásának eseteit.

A szakpolitikai lehetőségek, melyeket az alaplehetőséghez (azaz jogsértési eljárások indítása, értelmező közlemények kiadása) képest mérlegelni kell, az alábbiak lehetnek:

3.1. 1. opció: Egyetlen nyilvántartásba vétel a gépjármű teljes élettartamára (a továbbiakban: egyetlen nyilvántartásba vétel)

Ennél az opciónál a gépjárműveket az Unióban a teljes élettartamuk során csak egyszer vennék nyilvántartásba. A gépjárművek mindaddig megtartanák eredeti regisztrációjukat, amíg a forgalomból véglegesen ki nem vonják őket. Az eredeti nyilvántartásba vétel akkor is fennmaradna, ha a jármű új jogosulthoz kerül.

Ez az opció negatív hatást gyakorolna a közlekedésbiztonságra (műszaki vizsgálatok), a közlekedésrendészetre, a járműekkel kapcsolatos bűncselekményekre, a gépjármű-biztosításokra, a használt autók piacára és a regisztrációs és gépkocsiforgalmi adókra. Az egyéb célcsoportokra pozitív hatást gyakorolna.

Az 1. opció mind a vállalkozások és a polgárok, mind pedig az állami hatóságok számára megszüntetné az alaphelyzetben meglévő adminisztrációs költségeket. Ez éves szinten 1.500 millió EUR megtakarítást eredményezne. A bevételkiesés is megszűnne, mert a járműveket így megszakítás nélkül lehetne használni. Ez további mintegy 336 millió EUR megtakarítást jelentene évente. Ezzel a politikával az autókölcsönzők különleges költségei is megszűnnének (636 millió EUR), hiszen korlátozás nélkül telepíthetnék át a gépjárműveket egy másik tagállamba.

3.2. 2. opció: a nyilvántartásba vétel jogosultja az Unió egészében érvényes nyilvántartásba vétellel rendelkezik, de a jármű új jogosultnak történő átadásakor új nyilvántartásba vételre van szükség

Az opció szerint minden jogosult (azaz a forgalmi engedély jogosultja) mindaddig megőrzi a regisztrációját, amíg a jármű valaki másnak a birtokába nem kerül. Másszóval, a gépjárműveket nem kellene újból nyilvántartásba venni, ha a jogosult egy másik tagállamba költözik. Ebben az esetben azonban tájékoztatnia kell az új tagállam hatóságait, amelyek értesítik annak a tagállamnak a hatóságait, ahol a nyilvántartásba vétel történt. A jármű másik jogosultnak történő átadása azonban újbóli regisztrációt tenne szükségessé. Ezt az opciót további alcsoportokra bontották: a 2a lehetőség (semmilyen formalitás), 2b lehetőség (a másik tagállamba költöző polgárok megtarthatnák az eredeti regisztrációt, de tájékoztatniuk kell saját nyilvántartást végző hatóságukat az új lakóhelyükről) és 2c lehetőség (egy másik tagállamba költöző polgár megtarthatja az eredeti regisztrációt, de tájékoztatnia kell az új tagállam nyilvántartást végző hatóságát az új lakóhelyéről).

Ez az opció negatívan hatna a közlekedésbiztonságra (műszaki vizsgálatok), a közlekedésrendészetre, a gépjármű-biztosításra és a gépjármű-adókra. Ugyanakkor pozitív hatása lenne a másik tagállamba költöző polgárok, a külföldön dolgozók, a lízingcégek, az autókölcsönző társaságok és a regisztrációs hatóságok szempontjából. A használtautó piac és a gépjárműekkel kapcsolatos bűncselekmények szempontjából semleges lenne.

A megtakarítások becsült összege 2 472 millió EUR (2a lehetőség), 2 385 millió EUR (2b lehetőség) és 2.343 millió EUR (2c lehetőség) között lenne.

3.3. 3. opció: nyilvántartásba vétel a jogosult tagállamában és egyszerűsített újbóli regisztráció

Ha a jogosult egy másik tagállamba költözik, vagy ha a járművet egy másik tagállamban lévő jogosultnak adja el, akkor a gépjárművet újból nyilvántartásba kellene venni, de egyszerűsített regisztrációs eljárással. Ez az egyszerűsített eljárás az adminisztrációt és az ellenőrzések számát részletes dokumentumjegyzékkel korlátozná, amely azt tartalmazná, hogy milyen dokumentumokat lehet kérni és melyeket nem, és határozottan tiltaná további dokumentumok előírását.

Ennek az opciónak nincsenek negatív hatásai. A gépjárműadókra, a közlekedésrendészetre, a közlekedésbiztonságra és a gépjármű-biztosításokra semleges hatna, míg a többi érintett csoport esetében a hatása pozitív lenne.

Az igazgatási költségek csökkennének, mivel ez az opció szükségtelenné tenné a gépjármű-nyilvántartásból való törlést, és csökkentené az újbóli regisztráció időigényét és költségeit. Rövid távon az állami hatóságoknak a gépjármű nyilvántartásból való törlésével kapcsolatos eljárást továbbra is le kellene folytatniuk.

Ezzel az opcióval éves szinten a becslések szerint mintegy 1.171 millió EUR megtakarítást lehetne elérni.

3.4. 4. opció: nyilvántartásba vétel abban a tagállamban, ahol a gépjárművet elsődlegesen használják, és egyszerűsített újbóli regisztráció

E szerint az opció szerint a gépjárművet abban a tagállamban kellene nyilvántartásba venni, ahol elsődlegesen használatban van, még akkor is, ha a forgalmi engedély jogosultjának egy másik tagállamban van az állandó lakó-, illetve telephelye. A nyilvántartásba vétel azonban a 3. opciónál ismertetett egyszerűsített eljárás szerint zajlana.

Ez az opció pozitívan hatna az autókölcsönző társaságokra és a közlekedésrendészetre. Az opció legnagyobb hátránya, hogy nem egyértelmű, és a gyakorlatban számos nehézséget okozhat, különösen a járművet egy másik tagállamban használó személyeknek és vállalkozásoknak. Tisztázni kell, és nagyon pontosan meg kell határozni, hogy mit is jelent a „folyamatos, alapvető használat” vagy a „folyamatos, tényleges használat”. Így ez az opció negatívan hatna a polgárokra, a határ menti ingázókra, a munkaadókra, a lízingtársaságokra és a gépjármű-adóztatásra. Semleges lenne a hatása a nyilvántartást végző hatóságok, a gépjárművekkel kapcsolatos bűncselekmények és a gépjármű biztosítások szempontjából.

Ezzel az opcióval éves szinten mintegy 1.171 millió EUR megtakarítást lehetne elérni.

3.5. 5. opció: a nyilvántartást végző nemzeti hatóságok közötti elektronikus információcsere optimalizálása

Ez az opció abból indul ki, hogy a gépjárművekre vonatkozó műszaki információkat és a legfrissebb nyilvántartási adatokat a célország nyilvántartást végző hatóságai a meglévő EUCARIS rendszeren keresztül elektronikus úton szereznék be attól a tagállamtól, ahol a járművet regisztrálták.

Az 5. opciónak pozitív hatása lenne azokra a polgárokra, akik a lakóhelyük szerinti országba viszik a járművet, a regisztrációs hatóságokra, a gépjárművekkel kapcsolatos bűncselekményekre valamint a használt autók piacára. Negatív hatás nem merült fel. Végezetül, ez az opció semleges lenne a külföldön dolgozók, a lízingtársaságok és az autókölcsönző cégek, a gépjármű-adóztatás, a közlekedésrendészet és a gépjármű biztosítás szempontjából.

Az opció évente mintegy 274 millió EUR megtakarítást tenne lehetővé.

4. AZ OPCIÓK ÖSSZEHAJONLÍTÁSA

A különböző opciók adminisztratív terhet csökkentő hatását az alábbiak szerint lehet összegezni:

Opciók	1	2a	2b	2c	3	4	5
Polgárok és vállalkozások	1,400	1,400	1,359	1,360	890	890	133
Állami hatóságok	100	100	78	56	776	53	29
Adminisztratív költségek összesen (A)	1,500	1,500	1,437	1,416	943	943	162
bevételekiesés (B)	336	336	336	336	224	224	112
Megtakarítás az egyirányú bérlések költségein	418	418	409	407	0	0	0
A keresletcsökkenésből adódó megtakarítások	202	202	188	169	0	0	0
Csúcsidőszaki keresletből adódó megtakarítások	16	16	15	15	4	4	0
Az autókölcsönző cégek további megtakarításai összesen(C)	636	636	612	591	4	4	0
ÖSSZESEN (A+B+C)	2,472	2,472	2,385	2,343	1,171	1,171	274

Az alaphelyzet jelentős adminisztratív és egyéb költségekkel jár a polgárok, a társaságok és az állami hatóságok számára. Ebből a szempontból valamennyi opció a helyzet jelentős javulását eredményezné, és bár eltérő mértékben, de valamennyi érintett számára költségcsökkentéssel járna (különösen az adminisztratív terhek miatt).

Az opciók minőségi hatásait az alábbi minőség-összehasonlító táblázatban foglaltuk össze:

Opciók	1	2a	2b	2c	3	4	5
Célcsoportok							
Lakóhelyet változtató polgárok	+	+	+	+	+	0	+
Használtautó-piac	+	0	0	0	+	0	+
Határmenti ingázók	+	+	+	+	+	-	0
Lízingcégek	+	+	+	+	+	-	0
Autókölcsönző cégek	+	+	+	+	+	+	0
Nyilvántartást végző hatóságok	+	+	+	+	+	0	+

Egyéb hatások							
Műszaki ellenőrzések	-	-	0	0	0	0	0
Közlekedésrendészet	-	-	0	0	0	+	0
Gépjármű-biztosítás	-	-	-	-	0	0	0
Adózási kérdések	-	-	-	-	0	0	0
Járművekkel kapcsolatos bűncselekmények	-	0	0	0	+	0	+
+ = pozitív hatás - = negatív hatás 0 = semleges hatás							

A táblázatból jól látható, hogy egyik opció sem kínál megoldást valamennyi problémára.

A számszerűsíthető és a nem számszerűsíthető hatások összehasonlítása az alábbi eredményeket hozta az alaphelyzethez képest:

Valamennyi hatás összehasonlítása							
Opciók	1	2a	2b	2c	3	4	5
Megtakarítás (millió €)	2,472	2,472	2,385	2,343	1,171	1,171	274

Ezek alapján az az előzetes megállapítás tehető, hogy valamennyi opció jelentős megtakarítást eredményez, de mindezen megtakarítások ellenére az 1., a 2a, a 2b és a 4. opció nagyon lényeges negatív hatásokkal is járna, különös tekintettel a gépjármű-biztosításokra és a járművek adóztatására.

Ezért ajánlatos, hogy a megvalósítandó szakpolitikát a kizárólag pozitív és semleges hatásokat eredményező opciók közül válasszuk ki, vagyis:

- 3. opció: nyilvántartásba vétel a jogosult tagállamában és egyszerűsített újbóli regisztráció.
- 5. opció: A nyilvántartást végző nemzeti hatóságok közötti elektronikus információcsere optimalizálása.

A 3. és 5. opció kombinációja viszonylag nagy – legalább 1.445 EUR – megtakarítást eredményezne, ugyanakkor valamennyi célcsoportra csak pozitív vagy semleges hatást gyakorolna.

A jogszabályi eszköz formáját tekintve a hatásvizsgálat a rendeletet javasolja.

5. NYOMON KÖVETÉS ÉS ÉRTÉKELÉS

Az ebben a hatásvizsgálatban vázolt különböző problémákat a másodlagos uniós jog még nem szabályozza; így ezekre az EUMSZ rendelkezései vonatkoznak. Az egyes tagállami rendszerek, valamint a polgárok és vállalkozások problémái között is nagy eltérések mutatkoznak, különösen azoknak a gépjárműveknek a vonatkozásában, amelyeket korábban egy másik tagállamban vettek nyilvántartásba. Ezért fontos egy következetes nyomon követési és értékelési rendszer kialakítása, amely a polgárokra, a vállalkozásokra és a nyilvántartást végző nemzeti hatóságokra ugyanakkor nem ró további adminisztrációs terheket. Jelenleg alig állnak rendelkezésre pontos statisztikák a gépjárművek nyilvántartásba vételével kapcsolatos aktuális problémák által közvetlenül érintett egyes célcsoportokról, különösen azokról a polgárokról, akik a járművet más tagállamokba viszik át, vagy például a használtautó-piacról. Pontos statisztika arról sincs, hogy mekkora nehézségeket okozott és mennyi időt vett igénybe a jármű újbóli nyilvántartásba vétele egy másik tagállamban. Az „EUCARIS” szoftveralkalmazás azonban képes olyan statisztikák előállítására, amelyeket mutatóként lehet használni.

A Bizottság javasolja, hogy a jogi eszköz értékelése a megvalósítási határidőt követő négy éven belül az alábbi mutatók és monitoring-módszerek alapján történjen:

Kiket érintett a probléma?	Mutatók/monitoring-módszerek
Használt gépjárművet egy másik tagállamban vásárló polgárok	- Panaszok száma;
A gépjárművel egy másik tagállamba költöző polgárok	- SOLVIT-ügyek száma;
Az év egy részében másik tagállamban élő polgárok	- Bírósági ügyek száma;
Céges autóval külföldön dolgozó polgárok	- Az európai fogyasztói központokhoz beérkező kérelmek száma;
	- Az újregisztrálások és törlések száma;
	- Nyilvános konzultáció, különös tekintettel az adminisztratív terhekre
Lízing- és autókölcsönző vállalkozások	Kifejezetten erre a szektorra vonatkozó felmérés
Nemzeti regisztrációs hatóságok	Kifejezetten a nemzeti regisztrációs hatóságokra vonatkozó felmérés
Valamennyi célcsoport	EUCARIS statisztikák.